روزنه

سیداحمد خاتمی:

آیت‌الله جنتی جوانمرد است

● **شرق:** امام‌جمعه موقت تهران گفت: «ادعای برخی مبنی بر اینکه شورای نگهبان را یک نفر اداره می‌کند، دروغ محض است». سیداحمد خاتمی در گفت‌وگو با خبرگزاری «رسا» افزود: «آیت‌الله جنتی یک چهره کاملا ساده‌زیست است. خانه ایشان در منطقه رهبری است و می‌توانید بروید و ببینید. یک بار ایشان کاری با بنده داشت که در منزل‌شان قرار گذاشتیم. به حدی این خانه ترک داشت که من هر لحظه نگران آسیب‌دیدن این خانه بودم. این مرد ذره‌ای به دنبال پست، مقام و مسئولیت نیست؛ بلکه دنبال وظیفه است». امام‌جمعه موقت تهران ادامه داد: «آنچه برای بنده و امثال من الگوست این است که آیت‌الله جنتی به وظیفه خود عمل می‌کند و نقدهای تند، بعضا فحاشی‌ها، هتاکی‌ها و طنزهای تخریب‌کننده ذره‌ای و به‌هیچ‌صورت در ایشان اثر ندارد. در یک کلمه همان روحیه که امروز ما در یک بسیجی جوان ۲۰ ساله می‌بینیم عین این روحیه را در این عالم کهنسال ۸۹ساله مشاهده می‌کنیم. اصحاب کهف چند صد سال در غار بودند و قرآن از آنها به عنوان جوانمردان یاد می‌کند. بنده این تعبیر فتیه به معنای جوان و جوانمرد را درباره ایشان تعبیر مناسبی می‌بینم. در مورد دیگر اعضای شورای نگهبان نیز فقهیان وارسته خداترس تکلیف‌مدار هستند».

ادامه از صفحه ۶

غلامعباس توسلی: بازرگان می‌گفت دعوای ما قدرت نیست، حجت است

حاصل عمر و زندگی بازرگان را چه می‌دانید؟

بازرگان فردی دلسوز با وجدان بیدار و اراده‌ای قوی بود. ایشان کار خود را در دانشگاه شروع کرد و قبل از دوره دکتر مصدق، ایشان پست سیاسی خاصی نداشتند. اما مهندس بازرگان در دوره بی‌طرفی و بی‌تحرکی احزاب، فعالیت خود را افزایش داد. درواقع ناراحت بودند که چرا خارجی‌ها برای ما کنسرسیوم راه‌اندازی و تعیین تکلیف می‌کنند و همه اینها را هم علیه شاه اظهارنظر می‌کرد. در سال‌های ۱۳۳۹ تا ۴۱ که دکتر امینی در ایران و کندی در آمریکا روی کار آمد، فضای باز سیاسی ایجاد شد، در همان دوره نهضت آزادی را به وجود آوردند. یک طرف این حزب اسلام بود، چراکه اعتقاد داشتند ما مسلمانیم، ایرانی و مصدقی هستیم. حزب را با این سه خصلت تعریف کرده بودند و در همین حال‌وهوا هم ماندند. چیزی که اهمیت بسیار دارد روحیه بالای مهندس بود. ایشان مدتی که در زندان بود چندین کتاب اجتماعی و سیاسی نوشت. قرآن تدریس می‌کرد و برای زندانیان سخنرانی می‌کردند. به خاطر همین فعالیت‌های داخل زندان، ایشان به برازجان تبعید شدند اما بازهم فعالیت می‌کردند. بازرگان یک شخصیت استثنایی بود که مسائل مملکت برایش اهمیت زیادی داشت، جهاد و شهادت برایش جدی بود، نهی از منکر یکی از نگرانی‌های ایشان بود. ایشان کارهای علمی برجسته‌ای داشتند. زمانی که او را از دانشگاه تهران به‌خاطر نامه کنسرسیوم بازنشسته کردند به اتفاق ۱۱ استاد دیگر دانشگاه شرکتی را تأسیس کردند. مهدی بازرگان در زمره کسانی مانند امیرکبیر، قائم‌مقام فراهانی، مصدق و دیگرانی بود که گرفتار قدرت نمی‌شدند. مهندس به‌خاطر خردی که داشت گرفتار قدرت نشد. ایشان شخصیتی محبوب قلب‌های مردم بود.

درِ زندان بازشده

پس می‌توانیم به‌عنوان اقتصاد نوظهور در دنیای امروز، در جمع لیگ‌های اقتصادی نوظهور حضور یابیم که دولت و ملت نیز باید در این مسیر کمک کنند و این کار بزرگ را انجام دهند؛ چراکه در مسئله هسته‌ای نیز همه به میدان آمده و رهبری نیز کمک کرده‌اند و با دعای خیر، لطف خدا همراه ما شد». روحانی، با اشاره به اینکه امروز با تراژدی طلبکاران و بدهکاران مواجه هستیم، ادامه داد: «دولت در سرلیست بدهکاران قرار دارد و باید بتواند از بدهکاری خارج شود و دولت بدحساب باید به دولت خوش‌حساب تبدیل شود». رئیس‌جمهوری، با بیان اینکه ما کشوری هستیم که با مشکلات متعددی روبه‌رو هستیم، گفت: «امروز به ما گفته بودند زودتر از ۱۰ صبح سرکار نرویم، اما ما تخلف کردیم و زودتر آمدیم و این معنایش این است که ما مشکل زیست‌محیطی داریم و این مشکل با شعار و دعای بدون تلاش حل نمی‌شود». روحانی، با اشاره به اینکه در روزهای اول تبلیغات انتخاباتی‌ام گفتم اقتصاد تا زمانی که دست دولت است مشکلاتش حل نخواهد شد، گفت: «حتی گفته می‌شود چقدر برای وزرا سخت است که بنگاه‌ها را رها کنند؛ اما تا زمانی که اقتصاد دست دولت باشد و شرکت‌های خصولتی داشته باشیم و بخش خصوصی رقابتی و غیررانتی نداشته باشیم، مشکلات اقتصاد حل نخواهد شد». رئیس‌جمهوری، با اشاره به اینکه امروز فرایند نقل‌وانتقال مالی و حمل‌ونقل و بیمه آماده است، گفت: «ما داشتیم به چند قرن پیش برمی‌گشتیم؛ اما دوباره حالا به نقطه مطلوب دست یافتیم و برنامه ما این است که صادرات غیرنفتی ما در سال‌های پیش‌رو دست‌کم ۱۳ درصد افزایش یابد».

politics@sharghdaily.ir

نامه‌هایی به آیت‌الله

شرق: نامه‌های وارده به آیت‌الله احمد جنتی در حال زیادشدن است؛ از علی مطهری تا جمعی از نمایندگان مجلس. شاید تا امروز تعدادی دیگر هم به آن اضافه شده باشند. این نامه‌نگاری‌ها جدای از آمدوشدهایی است که گفته می‌شود این روزها از بهارستان و پاستور و جاهای دیگر به سمت ساختمان شورای نگهبان در جریان است. جالب‌ترین نوشته، نامه‌ای است که دیروز تعدادی از نمایندگان مجلس نوشتند و خواستار آن شدند که در ماجرای رد صلاحیت‌ها به جای تمرکز بر دعواهای سیاسی، شورای نگهبان توجه خود را به دریافت‌کنندگان کارت‌های بهادار از معاون اول محبوس دولت قبل و قاضی معزول و غاصب مدیرعاملی سازمان تأمین اجتماعی که نمونه‌ای از خروار است، جلب کند. دیروز «علی مطهری»، نماینده ردصلاحیت‌شده مجلس هم نامه‌ای به شورای نگهبان نوشته و «محسن رهامی» هم از رایزنی با این نهاد خبر داده است. از سویی درحالی‌که دو روز پیش از وساطت علی لاریجانی با شورای نگهبان در راستای تجدیدنظر در رد صلاحیت‌ها خبر داده شده بود اما دیروز «نجات‌الله ابراهیمیان» عضو این شورا نسبت به این خبر اظهار بی‌اطلاعی کرد. به گزارش «نسیم آنلاین»، «ابراهیمیان» گفت: «ممکن است با شخص آیت‌الله جنتی صحبت شده باشد». ابراهیمیان دراین‌باره که آیا قرار است برخی حقوق‌دانان شورای نگهبان در مجلس حضور یافته و به اعتراضات نمایندگان ردصلاحیت‌شده رسیدگی کنند، گفت: «چنین تصمیمی در سطح شورای نگهبان گرفته نشده است». محمدرضا تابش، نماینده اردکان، دو روز قبل از دیدار و گفت‌وگوی رئیس مجلس با شورای نگهبان درباره نمایندگان ردصلاحیت‌شده، خبر داده و گفته بود: «در این راستا آقای لاریجانی با اعضای شورای نگهبان گفت‌وگو کرد».

شکوائیه علی مطهری

«علی مطهری» هم دیروز با ارسال نامه‌ای به شورای نگهبان نسبت به رد صلاحیت خود اعتراض کرد و استناد هیأت مرکزی نظارت به بندهای ۱ و ۳ ماده ۲۸ قانون انتخابات مجلس برای رد صلاحیت خود را نادرست خواند. «محسن رهامی» عضو شورای‌عالی سیاست‌گذاری اصلاح‌طلبان و نامزد ردصلاحیت‌شده اصلاح‌طلب هم دیروز گفت: «پیگیری‌های لازم از طریق دولت و نهادهای مرتبط با آن و دوستانی که با شورای نگهبان در ارتباط هستند، با برخی اشخاص مؤثر صورت گرفته و رایزنی‌هایی شده است. احتمالا در روزهای آینده رایزنی‌ها و ملاقات‌هایی با اعضای شورای نگهبان و دولت در راستای رسیدگی به موضوع رد صلاحیت اصلاح‌طلبان خواهیم داشت و کار را از هر سه کانال جلو می‌بریم». رهامی درباره برخی اظهارنظرها مبنی بر اینکه تأیید صلاحیت اصلاح‌طلبان در هیأت‌های اجرائی فله‌ای صورت گرفته، گفت: « در هیأت‌های اجرائی نیز استعلام‌های مربوط به منابع چهارگانه در مواردی منفی گزارش شد و تعدادی رد صلاحیت شدند. در آن مرحله نیز حدود ۶۰ نفر از اصلاح‌طلبان در تهران و شهرستان رد صلاحیت شدند، اما ما معتقدیم اصلاح‌طلبان فله‌ای تأیید صلاحیت نشده‌اند، اما در مرحله بعد، این رقم بالا رفت و قابل‌قیاس با رد صلاحیت‌های مرحله اول نبود». این فعال سیاسی اصلاح‌طلب در پاسخ به این سؤال که ادامه کار اصلاح‌طلبان چگونه خواهد بود، گفت: «ما صبر می‌کنیم ببینیم تلاش‌هایمان چقدر نتیجه می‌دهد. امیدواریم تعداد اصلاح‌طلبان تأییدصلاحیت‌شده در حدی باشد که بتوانیم فهرستی ارائه دهیم، برای همین همه توان خود را برای تهیه فهرست‌ها می‌گذاریم و از راه‌های ممکن قانونی برای تجدیدنظر شورای نگهبان نسبت به رد صلاحیت‌های صورت‌گرفته استفاده و به صورت کتبی و شفاهی اعتراض خود را به شورای نگهبان مطرح می‌کنیم».

توصیه آیت‌الله واعظ طبسی به هیأت‌های نظارت

دیروز همچنین آیت‌الله «واعظ طبسی» نماینده ولی‌فقیه در خراسان با تأکید بر اینکه مجلس یکدست و متشکل از اندیشه‌های مشابه، نمی‌تواند مجلس فعالی باشد، گفت: «باید همه سلایق احساس کنند که می‌توانند در مجلس شورای اسلامی حضور داشته باشند، البته به شرط آنکه ایمانشان به انقلاب، قانون اساسی و ولایت درست باشد و این موضوع تشخیص داده شود». به گزارش «ایسنا» او در دیدار با اعضای هیأت نظارت بر انتخابات خراسان رضوی، بر ضرورت دقت نظر در ملاک‌ها و معیارهای سنجش افکار، اعتقادات و پایه‌های فکری داوطلبان تأکید و عنوان کرد: «ممکن است افرادی سابقه خوبی نداشته باشند، ولی امروز به آغوش ملت، اسلام و انقلاب بازگشته‌اند. در نقطه مقابل هم ممکن است عده‌ای به ولایت و دین‌داری تظاهر کنند، درحالی‌که معنی ولایت را نمی‌فهمند و بر این اساس به آن عمل هم نکرده‌اند و نمی‌کنند». تولیت آستان قدس رضوی افزود: «ازاین‌رو باید با دقت، اطراف و جوانب قضایا را سنجید و با عجله و شتاب نیز تصمیم نگرفت».

متن نامه علی مطهری

ایرنا: «اینجانب از طرف هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات به استناد بندهای ۱ و ۳ ماده ۲۸ قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی رد صلاحیت شده‌ام. نکات ذیل را متذکر می‌شوم: بند ۱ ماده ۲۸ به عنوان شرایط کاندیداهای مجلس به این شرح است: اعتقاد و التزام عملی به اسلام و نظام مقدس جمهوری اسلامی. این بند شامل چهار جزء است: اعتقاد به اسلام، التزام عملی به اسلام، اعتقاد به نظام جمهوری اسلامی، التزام عملی به نظام جمهوری اسلامی. در مورد اعتقاد به اسلام، عرض می‌کنم خود اسلام و مسلمانی هر شخص به گفتن شهادتین است که همه ما گفته‌ایم. اما اعتقاد و ایمان یک شخص به اسلام یک امر قلبی است که بر هیچ فرد دیگری از جمله هیأت مرکزی نظارت روشن نیست. بنابراین ادعای آن هیأت باطل است. در مورد التزام عملی به اسلام، به عرض می‌رسانم کسی التزام عملی به اسلام ندارد که بر یک گناه کبیره مثلا شرب خمر اصرار داشته باشد. آیا من چنین آدمی هستم؟ درباره اعتقاد به نظام جمهوری اسلامی، روشن است که اینجانب اعتقاد دارم و پدرم از بنیان‌گذاران این نظام بوده و در این راه به شهادت رسیده است، گرچه ممکن است برداشت من از «جمهوری اسلامی» با برداشت کسانی که به جمهوری‌بودن این نظام اعتقادی نداشته و برای مردم نقش چندانی قائل نیستند متفاوت باشد. التزام عملی به نظام جمهوری اسلامی نیز یعنی تابع قوانین این نظام بودن. روشن است که اینجانب همواره بر اجرای قانون اساسی و قوانین عادی تأکید داشته و با قانون‌شکنی‌ها مبارزه کرده‌ام .اما بند ۳ ماده ۲۸ شامل دو جزء است: وفاداری به قانون اساسی و وفاداری به اصل مترقی ولایت مطلقه فقیه. وفاداری اینجانب به قانون اساسی روشن است و سؤال من و برخی نمایندگان دیگر مجلس هشتم از رئیس‌جمهور وقت به خاطر زیرپاگذاشتن قانون اساسی بود. همین‌طور است وفاداری اینجانب به اصل ولایت مطلقه فقیه، منتها باید برداشت درستی از این اصل داشت. از نظر من، برخلاف نظر عده‌ای، ولایت فقیه با آزادی بیان منافات ندارد و اگر کسی در موضوعی نظر مخالف نظر ولی‌فقیه داشت، آزاد است که نظر خود را ابراز کند، همچنان که خود مقام رهبری در دیدار با دانشجویان فرمودند: این‌طور نیست که همه باید نظر من را تکرار کنند، هرکس نظر خودش را بگوید و نیز فرمودند: از من انتقاد کنید، چه کسی گفته از من انتقاد نکنید؟! عظمت و مترقی‌بودن اصل ولایت فقیه به همین است که مردم در میان نظرات مختلف، نظر ولی‌فقیه را انتخاب کنند. عده‌ای کاسه داغ‌تر از آش شده‌اند و به ضرر اصل ولایت‌فقیه کار می‌کنند و نقش دوست نادان انقلاب را بازی می‌کنند. بنابراین استناد هیأت مرکزی نظارت به بندهای ۱ و ۳ ماده ۲۸ قانون انتخابات مجلس برای رد صلاحیت اینجانب، نادرست بوده است».

متن نامه نمایندگان

فارس: جمعی از نمایندگان مجلس از جمله حسین دهدشتی، نادر قاضی‌پور، مسعود پزشکیان، الیاس نادران، غلامرضا مصباحی‌مقدم، علیرضا محجوب، احمد سالک و حمیدرضا فولادگر در نامه‌ای به حضرت آیت‌الله جنتی، دبیر شورای نگهبان، درخواست کردند فارغ از تمایلات سیاسی نظارت‌کنندگان خدوم و محترم ترتیبی اتخاذ شود تا الک‌ریز به جای پالایش سلایق سیاسی برای سرند عمل اقتصادی نامزدها به ویژه صاحبان پایگاه و جایگاه اجتماعی به کار گرفته شود تا ان‌شاءالله مجلسی در شأن و تراز نظام مستضعف‌گرای جمهوری اسلامی داشته باشیم. در متن نامه که خطاب به دبیر شورای نگهبان نگاشته شده، آمده است: به استحضار می‌رساند جناب‌عالی از زمره مسئولانی هستید که آفات رخنه فساد در بدنه تصمیم‌گیران نظام را با تمام وجود درک نموده‌اید و بارها نسبت به نفوذ آزمندان و فاسدان در مناصب حکومتی هشدار داده‌اید. متأسفانه سال‌هاست که به دلیل عافیت‌طلبی عده‌ای و عدم انجام صحیح تکلیف از سوی عده‌ای دیگر شاهد شیوع همه‌جانبه فساد در کشور هستیم. بی‌انضباطی مالی و فاصله‌گرفتن از معنویت با عنصر طمع ممزوج شده و با کمال تأسف فساد عریان‌تر از گذشته به صورت سیستمی بروز کرده است و امروز به جای اینکه فرمایش حضرت امام (ره) را نصب‌العین قرار دهیم و نسل به نسل و سینه به سینه شرافت و اعتبار پیشتازان نهضت مقدس و جنگ فقر و غنا را محفوظ بداریم، در زرق و برق دنیا گرفتار آمده‌ایم و با دامن‌زدن آگاهانه به نزاع چپ و راست، اصلاح‌طلب و اصولگرا فضای سیاسی و اجتماعی کشور را به بیراهه سوق داده‌ایم. اینکه در آستانه بررسی صلاحیت نامزدهای انتخابات دهمین دوره مجلس شورای اسلامی در آن نهاد محترم، لازم دانستیم به عنوان وکلای ملت در راستای انجام تکلیف شرعی خویش تأکید نماییم که هیچ معروفی را اولی‌تر از غربالگری قوه مقننه از فساد و واکسینه‌نمودن آن در برابر این بیماری مهلک نمی‌دانیم. توجه به نگاه ژرف حضرت امام‌خمینی (رضوان‌الله تعالی علیه) آنجا که فرمودند: «این مجلس است که اساس یک کشور را به صلاح یا فساد می‌برد»، خواسته اصلی ماست و در این راستا استدعا داریم که فارغ از تمایلات سیاسی نظارت‌کنندگان خدوم و محترم، ترتیبی اتخاذ شود تا الک ریز به جای پالایش سلایق سیاسی برای سرند عمل اقتصادی نامزدها به‌ویژه صاحبان پایگاه و جایگاه اجتماعی به کار گرفته شود تا ان‌شاءالله مجلسی در شأن و تراز نظام مستضعف‌گرای جمهوری اسلامی داشته باشیم. توجه جناب‌عالی را به دریافت‌کنندگان کارت‌های بهادار از معاون اول محبوس دولت قبل و قاضی معزول و غاصب مدیرعاملی سازمان تأمین اجتماعی جلب می‌کنیم که نمونه‌ای از خروار است.

ظریف خطاب به منتقدان:

تمامش کنید، روز جشن مردم است

محمدجواد ظریف، دوشنبه‌شب در یک برنامه تلویزیونی به سؤالات متعددی درباره مذاکرات هسته‌ای، روز اجرای برجام و مسائل منطقه پاسخ داد. او در این برنامه مانند برنامه‌ای که پیش‌تر بعد از تفاهم لوزان، حدود دو ساعت صحبت کرده بود، این بار هم حضوری طولانی داشت و در پاسخ به شوخی مجری که گفت رکورد زده، گفت: «ما که به ۹۰ نرفتیم؛ ولی اکنون وقت اضافه را نیز رد کرده‌ایم». قرار بود شب یلدا مصاحبه عادل فردوسی‌پور با او در برنامه ۹۰ پخش شود که مسئولان صداوسیما با پخش آن مخالفت کردند. اشاره ظریف به آن برنامه بود. مهم‌ترین مواردی که در این گفت‌وگو مطرح شده به نقل از «ایسنا» در ادامه می‌آید.

● روز آخر، روز دشواری بود؛ به‌این‌دلیل که جمهوری اسلامی ایران اقدامات و تعهدات لازم را انجام داده بود و برخی از بحث‌ها و کارهای فنی درباره مشخصات برنامه آینده باقی مانده بود. هفت، هشت ساعت طول کشید که توانستیم توافق همه را کسب کنیم. در این دور نیز اختلافاتی بین آنها ایجاد شد و این احتمال وجود داشت که کار عقب بیفتد و همکاران ما زحمات سختی کشیدند که این اتفاق نیفتد. قرار بود این اتفاق در ساعت حدود ۱۲ و نیم صبح رخ دهد. حدود ساعت ۹ و نیم شب مکالمه چندجانبه تلفنی انجام دادیم و توانستیم که موضوع را حل کنیم.

● بانک سپه و بانک صادرات به‌دلایل غیر هسته‌ای تحریم شده بودند. با مذاکراتی که انجام شد به این نتیجه رسیدیم که بانک سپه از طریق شورای امنیت قبل از اجرائی‌شدن برجام از فهرست تحریم‌ها خارج شود و این موفقیت بزرگی بود؛ درواقع کل برجام اجرا شد و اقدامات فراتری نیز صورت گرفت. همه می‌دانستیم که بانک صادرات در تحریم باقی می‌ماند؛ چراکه ربطی به تحریم هسته‌ای نداشت. برداشتن این تحریم مربوط به آمریکا و قوانین آن است و از ابتدا هم قرار نبود ما با آمریکا رابطه برقرار کنیم.

● یکی از پرونده‌های قدیمی بین ایران و آمریکا از ۳۷ سال پیش لاینحل مانده بود و ما این احتمال را می‌دادیم که اگر از این فرصت برای حل این پرونده که در ارتباط با خرید تجهیزات نظامی از زمان شاه از آمریکا بود، استفاده نکنیم، حل این پرونده مانند قبل طول بکشد. یکی از بُعدهای این پرونده حساب امانی بود و پولی بود که از زمان شاه به آمریکا برای خرید تجهیزات نظامی داده شده بود و بُعد دوم نیز ادوات نظامی بود که ما در آمریکا داشتیم. درباره قسمت اول ۴۰۰ میلیون دلار اصل پول به‌همراه یک‌میلیارد و ۳۰۰ میلیون دلار غرامت و بهره به ایران بازگردانده می‌شود. درباره بخش دوم این پرونده نیز آمریکایی‌ها تعهد دادند که در کوتاه‌ترین مدت، این موضوع را حل‌وفصل کنند.

● احساس می‌کنم الان باید از فرموده حضرت رسول(ص) بدون تشبیه استفاده کنیم که الیوم یوم‌المرحمه. امروز روز جشن مردم است و وقت پرداختن به انتقادها نیست. اگر به برجام ۱۰ از ۱۰۰ دهیم یا ۹۰ از ۱۰۰، بستگی به آن دارد که چقدر از آن استفاده کنیم. هرچقدر می‌خواهیم از آن استفاده کنیم، چه ۱۰ یا ۹۰. اگر دعوا کنیم همان ۱۰ را هم نمی‌توانیم استفاده کنیم. از برخی انتقادها خیلی خوشحال نیستم. فکر می‌کنم خیلی منصفانه نبوده است. یک عده‌ای از پستوها هرخبری را پیدا می‌کردند و تیتر می‌زدند و امروز به آنها می‌گویم، تمام کنید. امروز وقت استفاده از برجام است.

● وظیفه ما این است فضای ایران را آماده پیشرفت، سرمایه‌گذاری و توسعه کنیم، نه اینکه خودمان منفی‌بافی کنیم و یا بگوییم «آدم عاقل نمی‌آید در ایران سرمایه‌گذاری کند» امروز همه دارند می‌گویند امن‌ترین و پرآینده‌ترین محل برای سرمایه‌گذاری ایران است. دیدگاه بسیاری از کارشناسان مبنی‌بر این است که از فروپاشی شوروی تاکنون این میزان فضا برای سرمایه‌گذاری در یک کشور فراهم نشده است، نباید بذر ناامیدی در کشور بکاریم. برجام متعلق به یک گروه و دیدگاه نیست بلکه موفقیت مردم، کشور و حاصل هدایت رهبری است. اگر هدایت رهبری نبود ما امروز را که توانستیم به برجام برسیم در مقابل خود نداشتیم. ایشان زمانی‌که نیاز بود هشدار دادند و زمانی که نیاز بود حمایت کردند و ما از آن بهره بردیم و می‌بریم.

● تأخیر در ارائه گزارش آژانس و اعلام اجرای برجام هیچ ارتباطی با آمریکا نداشت. زندانی‌ها ساعت ۱۳ عصر روز بعد از اعلام اجرای برجام به وقت ایران، آزاد شدند. هم آمریکایی‌ها نگران آزادی زندانی‌هایشان بودند و هم ما. درعین‌حال هر دو نمی‌خواستیم کسی تصور کند موضوع آزادی زندانی‌ها به موضوع گزارش آژانس و اعلام اجرائی‌شدن برجام ربط دارد و درنهایت اول اجرای برجام اعلام شد و بعد از ۱۲ ساعت زندانی‌های آمریکایی در ایران آزاد شدند؛ درحالی‌که هنوز یک موضوع تبادل باقی مانده بود که ساعت ۱۳ روز بعد آن حل شد.

● معمولا در مذاکرات صدای من از همه بلندتر بود که البته مقداری از این موضوع به تن صدای بلند من برمی‌گردد. در زمانی که دانشجو بودیم در تظاهرات موقعی که اجازه نداشتیم از بلندگو استفاده کنیم، به‌خاطر اینکه من صدای بلندی داشتم از من خواسته می‌شد که امور را به‌پیش ببرم.

ادامه از صفحه ۷

از ریا و تظاهر کراهت داشت

رعایت نظم و ترتیب یکی دیگر از عادات و ویژگی‌های ایشان بود. به یاد نمی‌آورم که هیچ‌کس جز خود ایشان مسئولیت نظم و نظافت اتاق کارشان را به عهده داشته باشد. همه‌چیز با نظمی دقیق و مهندسی در سرجای خود قرارگرفته بود، جای هر وسیله‌ای روی میز کارشان مشخص بود، چیدمان کتاب‌ها در کتابخانه، لباس‌ها، وسایل شخصی در قفسه و کشوها از نظم چشمگیر صاحب اتاق حکایت می‌کرد. ایشان دفترچه‌ای داشتند که در آن مراحل رشد ویژگی‌های هر یک از فرزندان را از بدو تولد تا سال‌ها یادداشت می‌کردند در این دفتر نکات مثبت یا منفی و خصوصیات خلقی و رفتاری بچه‌ها را ثبت می‌کردند. شاید یکی از برجسته‌ترین ویژگی‌های پدر توانایی مدیریت زمان و ایجاد تعادل میان ابعاد مختلف زندگی‌شان بود. حفظ تعادل میان اوقاتی که به کار، تفریح، وظایف اجتماعی، عبادی، خانوادگی و فامیلی اختصاص می‌دادند. این یکی از مهارت‌هایی است که در دنیای امروز به‌کارگیری آن امری مشکل به نظر می‌رسد.

مرحوم مهندس بازرگان زمانی که به اولین زندان خود رفتند چه شغلی داشتند؟

ایشان در سال ۱۳۳۳ به دلیل امضای نامه‌ای در اعتراض به قرارداد کنسرسیوم که در دولت زاهدی منعقد شده بود، منتظر خدمت و از دانشگاه تهران اخراج شدند اما پس از شش ماه مجددا به دانشگاه بازمی‌گردند. در سال ۱۳۴۲ که به ۱۰ سال زندان محکوم می‌شوند کلیه حقوق و مزایای سال‌های استادی ایشان نیز قطع می‌شود. پس از پیروزی انقلاب و انتخاب ایشان به سمت نخست‌وزیری، چون پدر در این پست هیچ‌گونه حقوق و مزایایی دریافت نمی‌کردند، پرداخت حقوق بازنشستگی پدر به جریان افتاد. ایشان و مادرم تا قبل از فوت پدر با همان حقوق مختصر بازنشستگی زندگی می‌کردند. پس از فوت ایشان نیز زندگی مادرم از طریق همان مقرری دانشگاه می‌گذرد و هیچ‌گونه حقوق و مزایا و امتیاز ویژه‌ای به مناسبت مشاغل پس از انقلاب پدر مثل نخست‌وزیری یا نمایندگی مجلس به ایشان تعلق نگرفته است.

مرحوم مهندس چند خواهر و برادر داشتند؟

پدرم پنج خواهر و پنج برادر داشتند که هیچ‌یک اکنون در قید حیات نیستند و همگی به رحمت خدا رفته‌اند.